

Проект

**ПРОГРАМА
ЗА
УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СРЕДЕЦ
2015 – 2020 Г.**

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

		Стр.
	Съдържание	2
	Списък на използваните съкращения	3
I.	Въведение	4
II.	Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците на територията на Община Средец	7
1	<i>Количество и състав на генерираните отпадъци</i>	7
2.	<i>Основни изводи от анализа на инфраструктурата за отпадъци</i>	9
3.	<i>Основни изводи от анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците</i>	10
4.	<i>Основни изводи от анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване</i>	10
5.	<i>Основни изводи от анализа на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите</i>	11
6.	<i>Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците</i>	11
III.	SWOT анализ	12
IV.	Цели на общинската програма за управление на отпадъците и подпрограми за тяхното постигане	13
V.	План за действие с подпрограми и мерки за постигането на заложените цели	13
	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в Община Средец	15
	Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	20
	Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците на територията на Община Средец	24
	Подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	29
	Подпрограма за изпълнение задълженията на общината с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци	32
	Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци	37
	Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	40
VI.	Координация с други планове и програми	44
VII.	Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Средец за периода 2015-2020 г.	44
	ПРИЛОЖЕНИЯ	
1	Анализ и оценка на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците.	47
2	Анализ на отпадъците.	72
3	Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците.	91
4	Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците.	99
5	Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване.	105
6	Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците; планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите.	107
7	Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.	117
8	Анализ за информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците.	120
9	Прогнози за образуваните отпадъци.	122

Списък на използваните съкращения:

БО	Битови отпадъци
БрБО	Биоразградими битови отпадъци
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществени поръчки
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗМСМА -	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
КР	Комплексно разрешително
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МБТ	Механо-биологично третиране
МРО	Масово разпространени отпадъци
НДНТ	Най-добри налични техники
НСИ	Национален статистически институт
НПУО	Национална програма за управление отпадъците
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
Ооп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ПО	Предотвратяване на отпадъците
ППОО	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУП	Подробен устройствен план
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
ТБО	Такса „Битови отпадъци“
СМР	Строително-монтажни работи
ТБО	Такса битови отпадъци

I. Въведение

Основание за изготвяне на програмата

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020г (ПУО) е разработена на основание чл.79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл.52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Съгласно изискванията на чл.52, ал.3 от ЗУО настоящата нова Програма се изготвя във връзка с настъпили промени във фактическите условия, а именно:

- Изтичане периода на действие на съществуващата Програма за управление на отпадъци на общината за периода 2007 – 2014 год.;
- Промени в законодателството по управление на отпадъците – нов, четвърти Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 година, и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, неразделна част от Плана, приети с Решение №831 на Министерския съвет от 22.12.2014г. Планът и отделните програми към него подпомагат централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

Програмата е изготвена в съответствие със Заповед № РД-211/ 31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на „Методически указания за разработване на общински и методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците за периода 2015-2020 г.“.

Времеви хоризонт на програмата

Настоящата програма се разработва за периода 2015 – 2020г. в съответствие с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците.

Общинската програма е инструмент, чрез който се очертава бъдещата рамка за управлението на отпадъците. Чрез нея се актуализира и надгражда създадената вече интегрирана рамка за намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда, подобряване на ефективността на използване на ресурсите и увеличаване отговорностите на замърсителите. Основното предназначение на ПУО е да осигури практически инструмент за общината, който предвижда потребностите от бъдещи инвестиции за третиране на отпадъци и финансовите изисквания към реализацията им.

Отпадъци в обхвата на ПУО

ПУО включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на ЗУО и в същото време управлението им е от компетенциите на общинските власти:

- битови отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- производствени отпадъци – утайки от ГПСОВ;
- опасни отпадъци от домакинствата.

Съдържание и подход за разработване на програмата

Програмата обхваща всички задължения на местната администрация за третиране на отпадъците, произтичащи от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). В нея се включват мерките за предотвратяване образуването на отпадъците, събирането, транспортирането, третирането, оползотворяването и обезвреждането на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници.

Разработването на целите на Програмата за управление на отпадъците на Община Средец и мерките за тяхното постигане се осъществи на основата на изготвените анализи на съществуващото състояние по управление на отпадъците в общината и основните изводи и препоръките в анализите за подобряване на системите за управление на отпадъците. Анализите са представени в Приложение към Програмата.

Към програмата за управление на отпадъците на Община Средец е разработена и общинска подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО) в съответствие с НПУО 2014-2020г. При разработването на програмата е спазена йерархията за третиране на отпадъците, изградена съгласно изискванията на Европейският съюз, а именно:

1. Предотвратяване образуването на отпадъците;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване (оползотворяване за получаване на енергия);
5. Обезвреждане.

Програмата е инструмент, чрез който се цели достигането на екологосъобразно третиране на отпадъците и, чрез която оползотворяването и рециклирането на образуваните отпадъци са основен принцип в изграждането на политиката по управление на отпадъците. Изпълнението на програмата освен за подобряване на управлението на отпадъците на територията на Община Средец, допринася за изпълнение и на регионалните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци.

Информирание на обществеността

Програмата се разработва в консултации със заинтересованите страни от общината и задължително предвижда мерки за информиране относно хода на изпълнението ѝ. С цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл.52, ал.7 от ЗУО Програмата се публикува на интернет страницата на общината.

Органи за разработване и одобрение

Програмата се приема от Общински съвет, който контролира изпълнението ѝ. Съгласно изискванията на чл.52 (9) от ЗУО Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в нормативната уредба, при изменения на целите и приоритетите на националното законодателство и при изтичане на периода ѝ, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците.

Обща характеристика на общината

Община Средец е една от 13-те общини в Бургаска област, с площ от 1146 кв. км. Разположена в непосредствена териториална близост до областния център – град Бургас на около 30 km, което определя силното му влияние върху развитието и тесните ѝ икономически връзки с него.

Фиг. 1-01. Административна карта на област Бургас с означен обхват на регион за управление на отпадъците Бургас.

Община Средец участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците - Регион Бургас заедно с общини Бургас, Айтос, Камено, Карнобат, Несебър, Поморие, Руен и Сунгурларе. Основната цел на сдружението е изграждане на устойчива система за управление на отпадъците, която да осигурява необходимата инфраструктура за третиране, оползотворяване и екологосъобразното обезвреждане на битови в т. ч. биоразградими, опасни отпадъци от домакинствата и строителни отпадъци, генерирани на територията на региона.

След въвеждане на регионалната система от май 2015г. дейностите по управление на отпадъците се решават на регионално ниво. Новата общинска политика за управление на отпадъците налага, както координиране с регионалната система, така и активно участие в установяването и развитието на регионалната организация. Чрез създаване на Сдружението всички общини, участващи в него си поделят разходите по поддръжката, експлоатацията и мониторинг на съоръженията и вземат общи решения за бъдещото третиране на отпадъците си.

Демографски и социално-икономически характеристики на Община Средец

Община Средец е съставена от 33 населени места, от които едни град (гр. Средец) и 32 села. Населението на общината към 31.12.2014 г. е 14 840 жители по данни на НСИ, от които 8852 души или 60% от общото население е концентрирано в общинския център - град Средец, а останалите 40% живеят в 32-те села на общината.

Териториалното разпределение на населението е неравномерно със силен превес на Общинския административен център - гр. Средец и с. Дебелт, като в тези две населени места живеят около 75% от цялото население. От всичките 33 населени места, 13 са с население под 100 човека. Средната гъстотата на населението е 12.9 души/km². В сравнение със средната гъстота на населението за страната (около 69.9 души на km²), гъстотата на населението в Община Средец е ниско, което се обуславя и от голямата и територия.

Община Средец дава своя принос за БВП на областта предимно в сферата на индустрията и селското стопанство, които са определящи за облика на икономиката в общината. Растениевъдството е един от най-устойчиво развиващите се подсектори на земеделието. Около 59 % от територията на общината е земеделска земя (677 146 дка), като от тях обработваеми са 78 % или 528 566 дка.

От промишлеността с най-голямо значение за общинската икономика са металургията, химическата промишленост и машиностроенето. На територията на общината е разположена металургична база “Промет Стийл” АД, която е с национално значение. Хранително-вкусовата промишленост се развива основно на база местни селско стопански суровини. Слабо разработен и перспективен отрасъл в развитието на общината е дървопреработващата и мебелна промишленост. От пространствена гледна точка икономическите дейности са концентрирани в град Средец и с. Дебелт.

Преобладаващата част от икономически активното население (5 100 души) е заето в промишлеността - 44,15 %, като не малък е дялът и на заетите в селско и горско стопанство - 34,8 % от общия брой заети лица.

Ниво на безработица в общината е по-високо от средните стойности за областта и за страната като към 2012 г. достига до 20.9 %.

II. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците на територията на Община Средец

1. Количество и състав на генерираните отпадъци

В анализа на отпадъците са изследвани основните тенденции и данни по отношение на образуването и методите на третиране на отпадъците, като са направени констатации във връзка с поставените цели в националното законодателство по управление на отпадъците. На основата на анализите са направени следните изводи и препоръки:

Битови отпадъци:

Основни източници на битови отпадъци в Община Средец са домакинствата, по малка част около 20% се генерират от търговски и административни обекти.

Община Средец е с по-благоприятни стойности спрямо средното за страната и за регион Бургас ниво по показателя „норма на натрупване на битови отпадъци”. Годишното количество на образуваните отпадъци на жител в Община Средец е 368 кг/ж/ год. Данните за образуваните отпадъци през годините показват, че се полагат усилия и количествата на отпадъците, предназначени за депониране намаляват.

Анализът на състоянието показва, че за изпълнение на нормативните цели за подготовка за рециклиране на отпадъчните материали хартия, пластмаси, стъкло и метал, биоразградими отпадъци, Община Средец трябва да осигури инфраструктура за следните годишни количества:

Таблица 1 – Количествени индикатори за постигане на нормативните цели към 2020 година.

	Количество т/г
Общо образувани битови отпадъци към 2020 г.	5 294
Общо съдържащи се рециклируеми компоненти, в т.ч.:	1 959
- Хартия и картон	742.2
- Пластмаса	784.6
- Стъкло	371.1
- Метал	60.9
Постигане на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал: най – малко 50% от общото им тегло	979.5
Съдържащи се биоразградими компоненти:	1882.1
Зелени и градински отпадъци	1057.3
Хранителни	824.8
Изпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците - 50% от количеството им, образувани през 2014 г.	1086
Изпълнение на национална цел за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35% от общото им количество през 1995 г.	
Допустимо количество биоразградими отпадъци за депониране – кг/ж/год.	109

Наблюдаваните тенденции показват, че общината има капацитет да постигне заложените количествените цели за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, основно чрез изградените съоръжения и инфраструктура в рамките на РСУО – регион Бургас.

Отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР)

Образуваниите строителни отпадъци на територията на Община Средец са предимно от юридически лица, в т.ч. и строително ремонтни дейности, възложени от общината. Малка част от тях са формирани от физически лица вследствие на ремонтни дейности.

Закона за управление на отпадъците определя като задължение на общините да отговарят единствено за организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на ОСР от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община. Общините имат ангажменти по отношение на строителните отпадъци и в случаите, когато общината е Възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи.¹

Дейностите по събиране, транспортиране, подготовка преди оползотворяване и/или обезвреждане, материално оползотворяване, както и по обезвреждане на строителни отпадъци се извършват от лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

На територията на Община Средец няма изградена инфраструктура за третирането на отпадъци от строителството и разрушаването. Генерираните количества строителни отпадъци се извозват на общинското депо в гр. Средец, където се използват за запръстяване и подравняване на отпадъчното тяло. Достигането на целите за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци може да се осъществи, чрез РСУО и изградената площадка за третиране на строителни отпадъци на територията на регионално

¹ По-подробно тези изисквания са разгледани в Анализа на нормативната уредба ВАНГ ЕООД
www.vang.bg

депо Бургас. Площадката е снабдена с мобилна трошачка с капацитет от 10 000т/г., като натрошените материали ще се разделят по фракции, което дава възможност част от рециклираните строителни материали да се използват отново в строителството.

Утайки от ГПСОВ

На територията на общината единствено отпадъчните води от гр. Средец постъпват за пречистване в ПСОВ чрез смесена канализационна мрежа. До момента не са генерирани утайки от ПСОВ. В Община Средец има възможност да се прилагат варианти за рециклиране и материално оползотворяване на утайките от ПСОВ, чрез оползотворяването им в земеделието или за рекултивация на нарушени терени.

Съгласно Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020г., операторите на ПСОВ изготвят план за управление на образуваните утайки, в които следва да се предвидят подходящите процеси за уплътняване, стабилизиране и обезводняване на утайките и методи за правилното им и ефикасно оползотворяване или обезвреждане. Необходимо е провеждането на периодичен мониторинг на параметрите, характеризиращи качеството на утайките и определящи годността им за определени начини за третиране или оползотворяване.

1. Основни изводи от анализа на инфраструктурата за отпадъци

Анализите на инфраструктурата за разглежданите потоци отпадъци дават основание да се направят следните основни изводи и препоръки:

Община Средец е партньор на Община Бургас за изграждането на регионална система за управление на отпадъците в регион Бургас, включваща: “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Камено, Бургас, Айтос, Карнобат, Несебър, Поморие, Руен, Средец и Сунгурларе”, с. Братово и две претоварни станции – в Несебър и Карнобат. Регионалното депо е изградено на територията на с. Полски извор, Община Камено с обща площ 27.9 хектара. Въведено е в експлоатация от 25.05.2015 година.

Няма изградени претоварни станции на територията на общината. Отпадъците се извозват до Регионалното депо Бургас, което е разположено на средно разстояние от около 20km от общинския център и не се налага претоварване с цел спестяване на разходи. На площадката на регионалното депо е осигурена необходимата инфраструктура за:

- Предварително третиране - сепариране на смесени битови отпадъци;
- Третирането на строителните отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата;
- Инсталация за третиране на Едрогабаритни отпадъци (ЕГО) от домакинствата;
- Компостиране на зелени и градински отпадъци;
- Разполага със съвременно депо за обезвреждане на остатъчните битови отпадъци, които не подлежат на рециклиране и оползотворяване.

На територията на Община Средец функционира добре организирана система за сметосъбиране, чрез разполагане на контейнери, която на практика покрива всички населени места. Съдовете се подменят и допълват ежегодно.

Община Средец е организирала разделното събиране на пет от общо шест групи масово разпространени отпадъци на територията си, чрез сътрудничество с организации по оползотворяване или с „други лица“, притежаващи разрешение по чл. 35 от ЗУО. Осигурена е необходимата инфраструктура за събиране, транспортиране и последващо

рециклиране на НУБА, ИУЕЕО и ИУМПС. Осигурен е мобилен пункт (специализиран автомобил) за събиране на опасни битови отпадъци.

Община Средец разработва и осигурява прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба гуми (ИУГ) от физически лица с битов произход чрез лицата, извършващи продажба или смяна на автомобилни гуми на крайни потребители на територията на общината. Съгласно Наредбата за управление на отпадъците в Община Средец, всички лица, които извършват продажба или смяна на автомобилни гуми са длъжни да приемат без заплащане от страна на крайните потребители излезли от употреба гуми (ИУГ).

Към 2014 год. в Община Средец не е въведена система за разделно събиране на битови отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал, както и отпадъци от опаковки като причината, която се посочва от страна на организациите по оползотворяване е икономическа неизгодност. Въпреки предприетите мерки е необходимо същите да бъдат внедрени – чрез собствени средства, или сключване на договор с други лица притежаващи необходимите разрешителни за дейности с отпадъци.

Необходимо е да бъде осигурена инфраструктура за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци при източника на образуване в т.ч. домакинства, търговски и административни обекти и заведенията за обществено хранене. – специализирани автомобили за събирането и извозването им, контейнери за събиране и съхранение и др.

1. Основни изводи от анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на общината в сферата на управлението на отпадъците. От направения анализ се установи, че като цяло административния капацитет на общината е недостатъчен относно управлението на отпадъците. Дейностите по управление на отпадъците са възложени на Дирекция „Устройство на територията, строителство, екология и БКС“. В дирекцията има назначен един главен експерт Екология, който отговаря за изготвянето на програми и планове, организира, координира и контролира изпълнението им.

Дейностите по сметосъбирането, сметоизвозване и депонирането на отпадъците се извършват от общинско предприятие „Озеленяване, благоустройство и чистота“, град Средец. Във връзка с финансовото, правното и административното обезпечаване на политиката за управление на отпадъците функции са възложени на дирекции в общата администрация.

2. Основни изводи от анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

На територията на общината има едно депо за обезвреждане на битови отпадъци, разположено в землището на гр. Средец, местност „Корията“. В съответствие с решенията в концептуалните проекти и заложените елементи на регионалната система за управление на отпадъците в регион Бургас от юли 2015г. е преустановена експлоатацията на общинско депото гр. Средец, и предстои да се извърши неговата рекултивация. Община Средец е възложила изготвянето на проект за рекултивация на общинското депо, чиято реализация ще се осъществи в рамките на програмния период на програмата. Изпълнението на проекта за рекултивация, както и следексплоатационните грижи и мониторинг на депото ще гарантират предотвратяване замърсяването на компонентите на околната среда и

ограничаване на риска за човешкото здраве.

Към момента в общината липсват други замърсявания, за които да не са взети мерки по възстановяване на терените.

3. Основни изводи от анализа на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

В приетата от общински съвет Наредбата за управление на отпадъците са въведени организационни мерки за изпълнение на дейностите по третиране на отпадъците и заплащането на съответните услуги, както и контрола, глобите и санкциите за замърсяване на общински места с отпадъци и др.

В Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Община Средец е указан редът за заплащане на такса „Битови отпадъци”, както и дейностите, които покрива. Общината е създала нормативна възможност за юридическите лица да заплащат услугите по организирано сметоизвозване на база количество чрез предварителна заявка. Към момента приходите, събрани от такса битови отпадъци, са достатъчни и покриват всички необходими разходи за дейността.

4. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците

Информацията за отпадъците и извършваните дейности с тях от общината е достатъчна и надлежна. Проблемът при осигуряване на данните за образуваните отпадъците в общината е свързан основно с данните от лицата, занимаващи се с изкупването на отпадъци от хартия, картон, пластмаса, метал, отпадъци от черни и цветни метали, събрани отпадъци извън системите за разделно събиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване и батерии и акумулатори.

Необходимо е определяне на ясни правила и задължения за ежегодно предоставяне на информация от лицата, извън организирани системи от общината.

III. SWOT анализ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в Община Средец е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно - те са заплахата за осъществяването им (SWOT анализ²). Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

Силни страни	Възможности
- Община Средец участва в регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Бургас. Чрез РСУО е осигурена необходимата инфраструктура за предварително третиране, оползотворяване, рециклиране и обезвреждане на битови и строителни отпадъците. - Общината предоставя по-голяма част от изискваните досега услуги по управление на отпадъците – сметосъбиране, обезвреждане, сключени договори с фирми и действащи лицензирани организации за разделно събиране и оползотворяване на пет от общо шест потока МРО. - Нивото на генерираните отпадъци на 1 жител в общината е по-ниско спрямо региона. - Общината своевременно е възложила обследване на количеството и състава на генерираните на територията ѝ битови отпадъци, което създава надеждна база за планиране, включително и финансово.	- Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти. - Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно и ефективно управление на отпадъците. - Прилагане на регионален принцип на управление на отпадъците. - Рекултивация на общинско депо гр. Средец - Развитие на системите за разделно събиране на МРО.
Слаби страни	Заплахи
- Отказ на организациите по оползотворяване на опаковки за сътрудничество при организиране на система за разделно събиране, обоснован на икономическа неизгодност поради малки обеми на разделените отпадъци от опаковки. - Липсва изградена инсталация за оползотворяване на разделно събрани биоотпадъци (хранителни и кухненски отпадъци.).	- Необходимите публични инвестиции и оперативни разходи за управление на отпадъците съобразно нормативните изисквания и достигане на набеязаните цели са значителни. - Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, което да доведе до повишаване на такса битови отпадъци за населението. - Ниска социална поносимост към увеличаване на такса битови отпадъци, което ограничава осигуряването на собствени финансови ресурси за инвестиции в сектора.

² SWOT = съкращение от английски език- Strengths - Weaknesses - Opportunities –Threats - анализ на силните и слабите страни на възможностите и заплахите

IV. Цели на общинската програма за управление на отпадъците и подпрограми за тяхното постигане

В съответствие с новата политика за управление на дейностите по отпадъците и въведената йерархия за управлението и третирането им, настоящата програма определя рамката за поетапно достигане на следните цели, съответстващи на Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.(НПУО):

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.

Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

V. План за действие с подпрограми и мерки за постигането на заложените цели

Планът за действие за постигане на целите включва идентифицираните мерки, обособени в отделни подпрограми. Изпълнението на включените в подпрограмите мерки ще доведе до изпълнението както на оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на стратегическите цели на Програмата.

Стратегическа цел	Подпрограма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.	Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло. Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците. Подпрограма за прилагане на изискванията за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради. Подпрограма за изпълнение задълженията на общината с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци.
Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци.
Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.	Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.

Всяка от подпрограмите съдържа кратка въвеждаща текстова част, в която са представени ключови изисквания, предизвикателства и оперативни цели, както и основни съображения, свързани с постигане на целите. Мерките са представени в табличен вид съгласно Методологичните указания за разработване на план за действие на Методологията за стратегическо планиране в Република България, разработена от Съвета за административна реформа към Министерски съвет (2010 г.).

Съобразно принципите и политиките на общината, подпрограмите и плановете за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органът, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в Община Средец

Настоящата програма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

1. Въведение и основни положения

В съответствие с Рамковата директива за отпадъците на ЕС от 2008 г. и изискванията на Закона за управление на отпадъците, в края на 2014 г. Министерският съвет одобри първата Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци (НППО), като неразделна част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

ЗУО изисква кметовете на общини да разработят и изпълняват програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, съответстваща на структурата и съдържанието на Националния план. В съответствие с тези изисквания на ЗУО Община Средец разработи настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци

(ПШОО) като неразделна част от Програмата за управление на отпадъците 2015-2020 на

Община Средец.

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите от страна на общината към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

Предотвратяването на образуването на отпадъците има за цел да допринесе за намаляване негативното влияние върху компонентите на околната среда, върху които влияе депонираният отпадък, чрез отделянето на газове и инфилтрат при протичащите процеси на гниене, както и върху намаляване използването на природни ресурси, неминуемо свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци. Като цяло тази цел се изпълнява на национално ниво, тъй като тези мерки основно са насочени към производителите на продукти, след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това мерките на местно ниво също са с голямо значение за постигане изпълнението ѝ. В компетенциите на общинската администрация могат да се предприемат конкретни дейности и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци като например реализация на проекти за домашно компостиране и информационни кампании за повишаване осведомеността на населението.

2. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Съгласно рамкова директива за управление на отпадъчните (2008/98/ЕО), под предотвратяване на образуването на отпадъци се разбира:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- *количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*

- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.

Предотвратяването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. В тази връзка мотото на Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци е „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал”.

3. Цели на общинската подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в Община Средец

3.1. Базова информация

Данните от анализа на образуваните отпадъци показва, че Община Средец е със сравнително добри тенденции през последните години за намаляване на генерираните битови отпадъци на жител, спрямо средното за региона и страната. Но към 2014г. остава висок показателя за количеството депонирани битови отпадъци на жител – 390кг/ж/г, което е над средното за страната. Прогнозите са, че с въвеждането на регионална система за управление на отпадъците от 2015г., в т.ч. изграждане на инсталация за сепариране, компостираща инсталация за зелени отпадъци и инсталация за рециклиране на отпадъци от строителството и разрушаването, ще се намали съществено количеството на депонираните битови отпадъци. Въпреки това, при бъдещо икономическо развитие и повишаване на жизнения стандарт на населението, трябва да се запази тенденцията на намаляване на количество на генерираните битови отпадъци като безспорно най-ефективният метод за това е предотвратяване на образуването им.

Таблица 1. Генерирани битови отпадъци - кг/жител/година.

	2008 г.	2010 г.	2012 г.	2014 г.	Средно за периода 2007 - 2014
Община Средец	625	458	399	412	368
Средно за България	599	554	460	446	

Таблица 2. Депонирани битови отпадъци - кг/жител/година.

	2008 г.	2010 г.	2012 г.	2014 г.
Община Средец	537	465	387	390
Средно за България	470	411	318	280

Количеството на образуваните строителни отпадъци и отпадъци от опаковки е много по-ниско от средното за страната. Благоприятна спрямо средните национални стойности е и статистиката за количеството производствени отпадъци. Съгласно нормативните изисквания и спазване на йерархията в управлението на отпадъците, Община Средец се стреми да запази тенденцията за намаляване количеството генерирани отпадъци на един жител, чрез предприемането на своевременни и ефективни мерки за предотвратяване образуването им.

3.2. Основа за формулиране на целите съгласно изискванията в НППО

Както вече бе подчертано в европейското и в българското законодателство се определя пет-степенна йерархия за отпадъците. Тази йерархия не трябва обаче да се разглежда като напълно „статична”, а трябва да се разбира, че предимство имат тези действия, които водят до изпълнение на основната цел, а именно прекъсване на връзката между

икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда поради образуване на отпадъци (чл.29, точка 2 на РДО и чл. 50 от ЗУО). В тази връзка предотвратяване образуването на отпадъци е съществена цел, но не е самоцел. Мерки за предотвратяването на отпадъци не би трябвало да са препоръчителни, ако не водят до общо намаляване на вредното влияние върху околната среда и човешкото здраве. При определяне на целите трябва да се има предвид и техническите възможности за реализацията им, и правомощията на общинската администрация.

В ЗУО, чл.31 и чл.34 са определени конкретни цели при управлението на отпадъците, съгласно които до 2020г.:

- количеството на депонираните биоразградими отпадъци трябва да намалее с не по-малко от 35%;
- повторно употребените, рециклираните и оползотворените по друг начин строителни отпадъци трябва да достигне 70% от общото им тегло;
- при отпадъчните материали от хартия, картон, метал, пластмаса, стъкло – до 50% от тях, трябва да са разделно събрани и рециклирани. Системите за разделно събиране на опаковки задължително включват всички населени места с повече от 5 000 жители.

Изпълнението на тези количествено измерими цели води и до намаляване на съответните количества образувани отпадъци.

Съгласно резултатите от направените анализи за съществуващото състояние и прогнози за развитие, в т.ч. и социално - икономическите аспекти, за постигане на стратегическата цел 1 „Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване“ са определени оперативна цел и индикатори за изпълнението ѝ.

Оперативна цел: *Намаляване на количеството на генерирани отпадъците*

Оперативната цел е в синхрон с основната цел на европейската и националната политика в областта на околната среда „Прекъсване на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата“.

Като ежегоден индикатор за наблюдение е стойността годишното количество образувани отпадъци (т/год.) за съответната година на програмния период, а като целеви индикатор – нормата на натрупване на битови отпадъци през 2020 г - 400 кг/жит/год.

4. Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

Въпреки че Община Средец вече е разработвала и приела програми в областта на управление на отпадъците, досега не са планирани и изпълнявани целенасочени мерки за предотвратяване образуването на отпадъци. В настоящата Програма за първи път се предвиждат конкретни взаимобвързани мерки в тази област. Мерките са идентифицирани, като са отчетени мерките в Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци, добрите практики и спецификите на общината по отношение

на отпадъците и в демографски и социално-икономически аспект.

В Приложение №4 към чл.50, ал.3, т.2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за предотвратяване на отпадъци, обособени в три групи:

- мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци;
- мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране и производство и разпространение;
- мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба.

Предложените мерките и дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци е трудно изпълнимо на местно ниво, поради факта, че Общините нямат правомощия за ограничаване на производители на масово разпространени отпадъци, които са с основен принос към увеличаване количествата на отпадъците. Въпреки това анализът на приложимостта на примерните мерки показва, че относими към компетенциите на местните власти и подходящи за прилагане в Община Средец за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци на територията и са:

- Насърчаване на домашното компостиране – съгласно Закона за управление на отпадъците, домашното компостиране се счита за мярка за предотвратяване образуването на отпадъци (оползотворяване на мястото на образуване). Тук при тази мярка общината може да разработи различни програми и/или проекти за насърчаването на домашното компостиране. Мерките трябва да са насочени основно към живущите в селските райони на общината, където се генерира по-голям поток от растителни отпадъци. Друг вариант е разработване и търсене на финансиране на проекти за безплатно предоставяне на компостери на гражданите.
- Изграждане на система за събиране на растителни и биоразградими отпадъци от домакинствата в град Средец, които нямат възможност за домашно компостиране. Организирането на система за разделно събиране на тези отпадъци е и задължение на местната власт по Наредба за разделно събиране на биоотпадъците. С изпълнението ѝ общината може едновременно да изпълни и мярката за предотвратяване и/или намаляване образуването на отпадъци;
- Насърчаване изграждането на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба, чрез насочване на бизнеса за кандидатстване по оперативни програми – примерно ОП „Конкурентоспособност и иновации 2014-2020 г.“
- Информационните кампании, насочени към населението си остават най добрата и ефикасна мярка. Всички мерки, които общината набелязва не могат да се осъществяват, ако не се обхване най-големия генератор на отпадъци - населението. Необходимо е разработването на активни информационни кампании, с които ясно да се определят насоките и целите пред общината, да се изложат положителните и отрицателните страни на проблема, както и ползите за населението и околната среда от изпълнението на конкретните мерки. Примери за провеждането на информационни кампании сред населението могат да бъдат: изготвяне на Разяснителна информация, насоки и съвети за прилагане на инструменти за предотвратяване образуването на отпадъци, основно чрез уеб-сайта на общината; провеждане на обучителни програми; еко-етикиране; различни образователни кампании;
- Провеждане на местна политика за разширена отговорност на производителя

План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в Община Средец

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването на отпадъци

Оперативна цел: Намаляване на количеството на отпадъците

Индикатори за изпълнение:

- Текущи – Количество образувани битови отпадъци в тон за година;
- Целеви - Норма на натрупване на битови отпадъци през 2020 г. - 400 кг/ж.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целеви	
Разширяване на системата за домашни компостиране, чрез закупуване на компостери за предоставяне на домакинства.		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Предотвратяване образуването на отпадъци от растителен и хранителен произход	Брой закупени компостери	Увеличаване броя на домакинствата прилагачи домашно компостиране	Община Средец
Разработване на проект за създаване на центрове за поправка и повторна употреба на стоки, вкл. съдействие на частни лица при интерес за изграждане на такъв тип центрове		ОПОС	2018	Допълнително предотвратени отпадъци чрез предоставяне на услуги за удължаване на жизнения цикъл на стоки	Наличие на разработен и одобрен проект	Създаден център за поправка и повторна употреба на стоки	Община Средец
Провеждане на информационни кампании за предотвратяването на битови отпадъци, ориентирани най-вече към: -намаляване на образуваните отпадъци; -устойчиво потребление; -участие в разделното събиране (разделяне при източника).		ОПОС Общински бюджет	2016-2020	Повишаване информираността на населението, което влияе пряко върху количеството образувани отпадъци	Брой реализирани кампании	До 2020 г. са проведени поне 4 информационни кампании	Община Средец

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целиви	
Създаване на организация за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от поддържането на паркове, градини, площади, от дейността на ресторанти, хотели, заведения за обществено хранене и др.		ОПОС Общински бюджет	2016-2020	Предотвратяване образуването на отпадъци и икологосъобразно третиране	Въвеждане на система за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци	Брой обхванато население и обекти в системата за разделно събиране	Община Средец

Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“.

1. Въведение и основни положения

През 2012 г. в Закона за управление на отпадъците се включи общоевропейската цел за

рециклиране на битовите отпадъци, приета в законодателство на ЕС през 2008 г. По-

конкретно за общините в България се постави изискването да достигнат поетапно до 2020 г. рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло (в които потоци отпадъци се включват и отпадъците от опаковки от същите материали) в следните количества:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло;

Съобразно нормативната уредба всяка община може да постигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона. Целта на тези мерки са да се увеличат количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци и да се намали тяхното депониране.

В йерархията при управлението на отпадъците подготовката за повторна употреба се нарежда на второ място след предотвратяване образуването на отпадъците. Целта на тази подредба е именно максималното използване на отпадъците колкото може в повече направления. Следващо в подреждането е рециклирането, което цели превръщането на отпадъците в други суровини и материали, но разликата с подготовката за повторна употреба е, че тук за извършването на дейността е необходимо използване на много повече суровини. И накрая на предпоследно място се нарежда оползотворяване, което цели използването на отпадъците за превръщане в енергия, биогорива и др.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки

Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с организациите по оползотворяване и, чрез извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

Чрез регионалната система за управление на отпадъците – регион Бургас е осигурена инсталация за предварително третиране (сепариране) на потока смесени битови отпадъци. Към 2014г. на територията на Община Средец не са въведени системите за разделно събиране на битови отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло (чл.19, ал.3, т.б) и за разделно събиране на отпадъци от опаковки, поради отказ на организациите по оползотворяване.

Съгласно изискванията на ЗУО и Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки, системите за разделно събиране може да бъдат осъществени от общината чрез сключване на договор освен с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки и с други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, за извършване на дейности с отпадъци и/или комплексно разрешително. В хипотезата на „*други лица*“, попадат също и общински предприятия или общинско търговско дружество по смисъла на чл.52, ал.1 от Закона за общинската собственост.

С оглед на това Община Средец следва да предприеме действия за организиране и въвеждане на система за разделно събиране на битови отпадъци и отпадъци от опаковки. Целесъобразно е двете групи отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло и отпадъци от опаковки от същите материали да бъдат съвместени. При определяне обхвата на системите следва да се има предвид, че системите за разделно събиране задължително включват всички населени места с население по-голямо от 5000 жители и курортните населени места. (чл.33, ал.1 от ЗУО).

При избор, системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки да се организират с други лица, а не с организации по оползотворяване, то в едномесечен срок от подписване на договор, кметът на общината уведомява писмено министъра на околната среда и водите и представя изготвена и утвърдена от общинския съвет програма за управление на отпадъците от опаковки на територията на общината. Програмата се разработват и приемат за период, не по-кратък от 3 години.

Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки въвежда и задължения на кмета на Общината за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Изпълнението му се осъществява посредством въвеждане на наказателна отговорност и санкции за неизпълнение на физически и юридически лица в Общинските наредби, касаещи отпадъците и стриктно контролиране от страна на общинските служите, отговорни за дейността.

За увеличаване на количеството рециклирани и оползотворени отпадъци е необходимо да се предприемат мерки и за тяхното насърчаване. Насърчаването трябва да е насочено основно към гражданите на общината, от които произтича по-големия поток на тези отпадъци.

**План за действие към Подпрограмата
за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите
отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло**

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативна цел: Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло.

Текущи индикатори:

- 2016 г. - мин.25% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране;

- 2018 г. - мин.40% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране

Целеви индикатор:

- 2020 г. - мин. 50% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиран

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Въвеждане на система за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло в град Средец		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Увеличаване на количествата разделно събрани и рециклирани отпадъци	Брой разположени съдове за разделно събиране на отпадъци	До 2020 г. 50% от теглото на образуваните четири потока отпадъци да бъдат разделно събрани и рециклирани	Община Средец
Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в град Средец		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Увеличаване на количествата разделно събрани и рециклирани отпадъци	Брой разположени съдове за разделно събиране на отпадъци	До 2020 г. 50% от теглото на образуваните отпадъци да бъдат разделно събрани и рециклирани	Община Средец
Актуализиране и допълване при необходимост на системите за организирано сметосъбиране, с цел увеличаване количествата на отпадъците, преминаващи през инсталация за сепариране, преди тяхното депониране.		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Увеличаване на количествата рециклирани отпадъци	Количество отпадъци преминали през сепариране	Отделяне на по-голямо количество отпадъци за рециклиране и изпълнение на целите	Община Средец
Ежегодно преразглеждане и при необходимост оптимизиране на системата за разделно събиране на битови отпадъци и отпадъци от опаковки.		ООп или лица с които е сключен договор за организиране на с-мата за разделно събиране	2016-2020	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци		Създадена ефективна система	Община Средец, ООп, „други лица“
Оказване на съдействие на физически и юридически лица към изграждане на площадки за предаване и третиране на отпадъци от хартия, картон, пластмаса и стъкло.		-	2016-2020	Увеличаване на местата за предаване на тези отпадъци	Брой изградени площадки	Увеличаване на количеството предадени за рециклиране отпадъци	Община Средец

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Провеждане на информационни кампании сред населението за разделно събиране и рециклиране на отпадъците.		-	2016-2020	Повишаване информираността на населението	Брой реализирани информационни кампании	Ежегодно до 2020г. са проведени съответните кампании	ООп или други лица, които организират с-мата за разделно събиране
ООп и/или всички лица, извършващи дейности по чл.35 от ЗУО на територията на общината (касаещи оползотворими отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси, стъкло предоставят на Община Средец ежегодни справки за количествата събраните и предадените за оползотворяване в т.ч рециклирани отпадъци.		-	2016-2020	Информационна обезпеченост във връзка с постигане целите за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.	Количествата разделно събрани и рециклирани отпадъци в тон за година	Всички ООп/фирми и юридически лица са представили навременна и пълна информация	ООп и/или всички лица, извършващи дейности по чл.35 от ЗУО на територията на общината

Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците на територията на Община Средец

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“.

1. Въведение и основни положения

„Биоразградими“ са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

„Биоотпадъците“ са част от биоразградимите битови отпадъци, и по-конкретно отпадъците от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Със Закона за управление на отпадъците и Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020г.) са поставени конкретни количествени цели пред общините за разделно събиране и рециклиране, както и цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци.

Общата цел е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци (БрБО) до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци образувани през 1995г., като целите се постигат поетапно всяка година. В допълнение към общата цел за намаляване на депонираните БрБО, национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци се поставиха в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013г. Наредбата задължава общините за всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат поетапно цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци:

- ❖ до 31 декември 2016 г. – не по-малко от 25 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.
- ❖ до 31 декември 2020 г. – не по-малко от 50 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.
- ❖ до 31 декември 2025 г. – не по-малко от 70 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.

Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване. В допълнение Наредбата изисква кметовете на общини да осигурят цялото количество образувани биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на съответната община да се събират разделно и оползотворяват.

Биоотпадъците, преработени чрез домашно компостиране, се считат от законодателството

за предотвратени, а не за оползотворени отпадъци.

В наредбата са поставени и срокове за ежегодно представяне на информация и отчет пред МОСВ относно изпълнението на целите, както за общината, така и за конкретния регион; разпределение на задълженията между общините, участващи в региона, предприети мерки и дейности за достигане на целите, предоставяне на доказателства за изпълнение и др.

В съответствие с националните политики и изисквания, Община Средец си поставя следните конкретни цели относно управлението на биоразградимите отпадъци и биоотпадъците до 2020 г.:

1. Намаляване на количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци с 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани от общината през 1995 г.;
2. Разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци в следните количества:
  - до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в общината през 2014 г.;
  - до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в общината през 2014 г.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки.

В Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците са поставени конкретни изисквания за организирането на системи за разделно събиране на биоотпадъците. Целта е обхващане на почти всички източници на генериране на биоотпадъци, които да се събират и третираат отделно от битовите отпадъци, като по този начин се избягва смесването на отпадъците.

На този етап от посочените в наредбата задължения Община Средец е изпълнила условието за изготвяне на актуален морфологичен анализ на смесените битови отпадъци, с цел определяне на състава и количеството биоразградими отпадъци в потока на смесените битови отпадъци.

Предвидените в настоящата подпрограма мерки за постигане на целите за намаляване на количеството БрБО, постъпващи за депониране са:

- Организиране на разделно събиране на “зелени” биоотпадъци в т.ч. градински отпадъци от почистването на обществени площи, паркове и градини на територията на общината. Възможните начини за третирането им е чрез изграждане на общинска площадка за компостиране на БрБО или извозването им до изградената площадка за аеробно компостиране на територията на регионално депо Бургас и последващо оползотворяване на произведения компост;
- Организиране на разделно събиране и рециклиране на биоразградимите отпадъци (хартия и картон), чрез организации по оползотворяване или други лица притежаващи съответното разрешение по реда на ЗУО.
- Организиране на разделно събиране на биоразградимите отпадъци от домакинствата, ресторантите, хотели, заведения за обществено хранене, пазарите за плодове и зеленчуци и изграждане на регионална инсталация за анаеробно третиране на БрБО с оползотворяване на произведения компост или биогаз.
- Насърчаване на домакинствата към домашно компостиране в малките населен места.

- Провеждане на информационни/образователни кампании сред населението.

Съобразно гореизброените мерките следва да се изгради ефективна система за тези отпадъци, чрез която да се намалят количествата на постъпващите за депониране биоотпадъци.

Първият етап от управлението на биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците, включва организиране на система за разделното им събиране и изваждането им от системата на смесените битови отпадъци. Системата може да се организира със специални контейнери (кафяви), с които могат да се обслужват отделни жилищни сгради, кооперации, обекти за производство и търговия с храни. Първоначалното изграждане на системата трябва да започне с търговските обекти, ресторантите, заведения за обществено хранен и пазарите, като постепенно се включва и населението. Поетапното въвеждане на системата при домакинствата има за цел поетапно изграждане на екологично съзнание в гражданите, което да ги приобщи към бъдещите промени в начина на изхвърляне и събиране на отпадъка. С изграждане на система за разделно събиране на биоотпадъци е необходимо започване на интензивни разяснителни кампании сред населението за да има ефективност изградената система.

Втория етап от управлението на биоотпадъците, включва дейности за тяхното третиране и оползотворяване. Наредбата за третиране на биоотпадъците дава насоки относно начина на третиране, документите, които се изискват от лицата извършващи дейността, контрола и качеството на крайният продукт. Първият момент в дейността по третирането на биоотпадъците е избора на подходяща инсталация и/или съоръжение. След изграждането им е необходимо да се уточни точно предназначението на крайния продукт след третирането и начина на бъдещото му използване.

В обхвата на регионалното сдружение за управление на отпадъците – Регион Бургас няма изградено съоръжение за третиране на биоотпадъците от хранителен произход. Съобразно вида и малкото количеството на генерираните БрБО в общината, изграждането на собствена площадка или съоръжение е икономически неизгодно. В тази връзка е подходящо да се приложи регионален подход, чрез осигуряването на една обща инсталация за анаеробно разграждане на БрБО за общините от регион Бургас. Анаеробното разграждане е особено подходящо за преработването на влажни биологични отпадъци, включително мазнини (напр. от кухненски отпадъци).

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци изисква същите да се оползотворяват чрез дейностите, обозначени със следните кодове по Приложение №2 към §1, т.13 от допълнителните разпоредби на ЗУО:

R 3 – рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители (включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация), и/или

R 10 – обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието и околната среда;

R 1 - използване на отпадъците предимно като гориво или друг начин за получаване на енергия (в случаите на анаеробно разграждане на биоотпадъци).

Трябва да се има предвид, че крайният продукт – компост, съдържа различни вещества, които са по-малко или по-вече в зависимост от количеството и вида на използваните

отпадъци. Във връзка с това е необходимо преди използването му за каквато и да е цел да се извършва лабораторен анализ на партидите компост, за установяване наличието на опасни и вредни вещества в него. При достигане на добри качества, съобразно изискванията на нормативната уредба, компоста може да се използва с търговска цел при положение, че е опакован, съобразно изискванията на Наредбата за третиране на биоотпадъци и покрива качеството, съобразно наложените стандарти.

План за действие към подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“

Оперативна цел: Достигане на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци.

Текущи индикатори:

- Ежегодно до 2019 г. количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е под 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995 г.;
- В периода 2016 г. – 2019 г.: мин. 25% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в общината през 2014 г. са разделно събрани и оползотворени.

Целеви индикатори:

- Към 2020 г. - количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995 г.;
- Към 2020 г. - мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в общината през 2014 г. са разделно събрани и оползотворени.

В настоящата подпрограма не са включени мерки, които имат пряко отношение към постигане на набелязаните цели, но са включени в други подпрограми. Такива мерки са свързани с разделното събиране, оползотворяването и рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целев	
Въвеждане на система за разделно събиране на хранителните биоотпадъци от домакинствата и обекти за производство и търговия с храни в град Средец		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Предотвратяване попадането на биоотпадъци в контейнерите за смесени отпадъци	Брой дом./обекти обхванати от системата за разделно събиране	количество разделно събрани биоотпадъци (т/год.)	Община Средец
Разделно събиране на зелени биоотпадъци от обществени места – паркове и градини.		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Намаляване на количеството депонирани биоотпадъци	брой населени места обхванати от системата за разделно събиране	Количество на предадените за компостиране зелени отпадъци	Община Средец
Изготвяне на график за обслужване на съдовете за събиране на биоотпадъци		Общински бюджет	2016-2020	Създаване на прозрачност при управление на биоотпадъците	Изготвени графици за периода и честотата на събиране	Създадена ефективна система	Община Средец
Създаване и разширяване на системата за домашно компостиране на БрБО в населени места под 3 хил. жители		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Предотвратяване образуването на биоотпадъци	Брой закупени компостери	Увеличаване броя на домакинствата прилагачи домашно компостиране	Община Средец
Изграждане на площадка за компостиране на биоразградими отпадъци		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2020	Намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци и оползотворяването им.	Изготвен и одобрен проект	Изградена площадка	Община Средец
Изграждане на регионална инсталация за анаеробно третиране на БрБО		ОПОС	2020	Намаляване на депонираните битови отпадъци и оползотворяването им с производство на биогаз	Изготвен и одобрен проект	Изградена инсталация за анаеробно третиране на БрБО	РСУО – Регион Бургас
Повишаване на информираността на населението за ползите и изискванията за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Повишаване информираността на населението	брой на проведени информационни кампании	Увеличаване на количеството събрани БрБО чрез общинската система	Община Средец

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговор -ност
					текущи	цели	
Изготвяне на отчети и докладване на изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО и чл. 8, ал. 1 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци		-	2016-2020	Информационна обезпеченост във връзка с постигане целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци и намаляване на количеството депонирани БрБо	Количествата разделно събрани оползотворени биоотпадъци в тон за година	Депонирани БрБо към 2020 г. – 109 кг/ж/год	Община Средец

Подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“.

„Отпадъци от строителство и разрушаване“ са отпадъци, получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест, други опасни отпадъци и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение № 1 на Наредбата за класификация на отпадъците.

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба и от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ценен ресурс. Ето защо според европейското законодателство до 2020г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло. ЗУО определи поетапно по години целите за рециклиране и друго оползотворяване, за да се достигне крайната цел през 2020г.:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Анализът на нормативната уредба показва, че Община Средец, както и другите общини в страната, имат следните отговорности, произтичащи от националното законодателство:

- ❖ организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- ❖ когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи, има задължение да:
  - разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
  - изпълни реално Плана за управление на отпадъците;
  - да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества;

Изискването за разработване на план за управление на отпадъците не се прилага за:

- разрушаване на сгради с РЗП под 100 кв. м;

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

- реконструкция, основен ремонт и/или промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв. м;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв. м;
- разрушаване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, когато тяхното премахване е наредено по спешност от компетентен орган.

Едновременно с това Общините като институции работещи с публични средства по различни оперативни програми са задължени при строителство да спазват изискванията за влагане на рециклирани строителни материали, както следва:

Вид строителна дейност	2014г	2015г	2016г	2017г	2018г	2019г	2020г
Строителство на сгради, финансирани с публични средства	1%	1%	1%	1.5%	1.5%	1.5%	2%
Строителство на пътища с публични средства	5.0%	5.0%	8.0%	8.0%	8.0%	10.0%	10.0%
Рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, финансирани с публични средства	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	3.0%	3.0%	3.0%
Строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, финансирани с публични средства	3.0%	3.0%	5.0%	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%
Оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	8.0%	9.0%	10.0%	11.0%	11.0%	11.0%	12.0%

Кметът на общината одобрява плановете за управление на отпадъците като неразделна част от инвестиционните проекти, когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и да одобрява отчетите за изпълнение на плана за управление на отпадъците, в предвидените от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали случаи.

Анализите на строителните отпадъци и на инфраструктурата за строителните отпадъци показват, че към 2015г. генерираните на територията на общината строителни отпадъци се извозват на общинското депо за ТБО, намиращо се в землището на гр. Средец. Постъпилите отпадъци, основно земни маси и смеси от бетон и тухли се оползотворяват, като се използват за запръстяване и подравняване на отпадъчното тяло. На територията на Община Средец няма изградена инфраструктура за третирането на отпадъци от строителството и разрушаването. Достигането на целите за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци може да се осъществи, чрез РСУО и изградената площадка за третиране на строителни отпадъци на територията на регионално

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

депо Бургас. Площадката е снабдена с мобилна трошачка с капацитет от 10 000т/г., като натрошените материали ще се разделят по фракции, което дава възможност част от рециклираните строителни материали да се използват отново в строителството. Необходимо е осигуряване на площадка за временно съхранение на строителните отпадъци на територията на Община Средец.

При планиране и осъществяване на мерките, отнасящи се до строителните отпадъци, е взета предвид и нормативната уредба, че за депонирането на тези отпадъци се заплащат отчисления за депониране за всеки тон депониран отпадък, аналогично на отчисленията за депониране на битови отпадъци. Размерът на отчисленията нараства от 28 лв./т през 2015 г. до 95 лв./т през 2020 г.

**План за действие към подпрограма
за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради**

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“.

Оперативната цел - Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от домакинствата и от строителните дейности на общината

Текущи индикатори: Ежегодно до 2020г. в строежите с възложител Община Средец се влагат рециклирани строителни материали, в количества, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци.

Целеви индикатор - През 2020г. в строежите с възложител Община Средец се влагат рециклирани строителни материали, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци за 2020 г.

Мерките, включени в настоящата подпрограмата, са свързани с осигуряване на информационна безопасност на общината във връзка с изпълнение на посочените по-горе ангажименти.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Осигуряване на площадка за събиране и оползотворяване на строителни отпадъци.		Общински бюджет ПУДОС ОПОС		Екологосъобразно третиране на строителните отпадъци			
Водене на отчетност за количествата на предадени и оползотворени строителни отпадъци.		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Водене на отчетност и контрол върху СО	Отчети за образувани и третирани СО	Създадена база данни за СО	Община Средец
Водене на отчетност за количествата на вложените рециклирани материали в строителството.		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Изпълнение на изискванията на законодателството	Количества вложени рециклирани строителни материали	Изпълнение на целите за влагане на рециклирани СО	Община Средец

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Определяне на длъжностни лица за съгласуване и одобрение, както и за последващ контрол на плановете за управление на строителни отпадъци		Общински бюджет	2016-2020	Изпълнение на целите за СО	Брой съгласувани проекти	Контрол върху дейностите на управление на СО	Община Средец

Подпрограма за изпълнение задълженията на общината с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“.

1. Въведение и основни положения

С националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки - от 2004 г.
- ИУМПС - от 2005 г.
- ИУЕЕО - от 2006 г.
- Отпадъчни масла и нефтопродукти - от 2006 г.
- Отпадъци от батерии и акумулатори - от 2006 г.
- Отпадъци от гуми - от 2011 г.

Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи широко разпространени отпадъци се осъществяват и финансират на Национално ниво, основно от организациите по оползотворяване и/или лица, изпълняващи задълженията си самостоятелно, чрез прилагане на схемите за „разширена отговорност на производителя“.

За изпълнение на националните цели в ЗУО е вменено задължение и на органите на местната власт, които с помощта на организации и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, образувани от дейността на домакинствата. Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и поставят условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

Съгласно нормативните изисквания Кмета на общината е отговорен за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

В съответствие с националните политики и изисквания, Община Средец си поставя следната **Оперативна цел** - Изпълнение задълженията на общината относно съдействие при организиране на системите за разделното събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние

Община Средец е организирала разделното събиране на пет от шест групи МРО на територията си, чрез сътрудничество с организации по оползотворяване или с „други лица“, притежаващи разрешително по реда на ЗУО. Разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез система от цветни контейнери е провеждана до 2013г., когато договорът с

организацията по оползотворяване „Екоресурс България” АД гр.София е прекратен, поради изтичане срока на действие на разрешението им по реда на Закона за управление на отпадъците. Към момента нито една от четирите организации, получили разрешение от МОСВ не проявяват интерес към този вид услуга на територията на Община Средец.

В настоящата подпрограма не са включени мерки за разделното събиране и оползотворяването на отпадъци от опаковки, т.к. те са разгледани и включени в *Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло*. Въпреки това е важно да се отбележи, че изпълнението им има пряко отношение към постигането на набелязаните оперативни цели в двете подпрограми и на заложената стратегическа цел 2.

2.1. Електрическо и електронно оборудване (ЕЕО)

Чрез Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) са вменени изисквания на местната администрация за оказване на съдействие на организациите по оползотворяване (Ооп) и на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, в т. ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУЕЕО.

Община Средец разработва и осигурява прилагането на система за разделно събиране на ИУЕЕО, луминесцентни и други лампи, съдържащи живак чрез:

1. лицата извършващи продажба на крайни потребители на територията ѝ.

Всички лица, които извършват продажба на ЕЕО на крайните потребители са длъжни да:

- поставят на видно място в търговските обекти табели, съдържащи информация за възможностите и начина за обратно приемане в търговския обект на ИУЕЕО, образувано в бита и/или други налични места за предаване на ИУЕЕО;
- да приемат без заплащане от страна на крайните потребители ИУЕЕО, образувано в бита, от сходен вид и изпълняващо същите функции, както закупеното или да приемат безплатно много малко по размер ИУЕЕО (при което нито един външен размер не надвишава 25 см.) за търговски обекти с площ по-голяма или равна на 400 m².

1. Събирателни пунктове, разположени на територията на общината.

На сайта на общината се е публикуван списък на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности по събиране и транспортиране на отпадъци от ИУЕЕО на територията на Община Средец.

2. Сключване на договор с частни лица, притежаващи площадки за предаване на отпадъци и които имат издаден разрешителен документ по реда на ЗУО за дейности с отпадъци.

Община Средец има сключен на договор с „Интерметал груп“ ООД. Дружеството осигурява и обслужва площадка за предаване на ИУЕЕО и организира най-малко веднъж годишно кампании на територията на Община Средец за разделно събиране на ИУЕЕО.

2.2. Батерии и акумулатори

Изискванията в Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) са идентични с тези в Наредбата за ИУЕЕО. В този случай общината е избрала сключване на договор с организация по оползотворяване - “НУБА Рециклиране”

АД. Тук предпочетения вариант за събиране и предаване на тези отпадъци е организиране на система за разделното им събиране, чрез поставяне на съдове за портативни батерии в гр. Средец и с. Дебелт, които са разположение в училища, административни и други сгради за обществено ползване. Списък на места за събиране на негодни за употреба батерии е публикуван на сайта на общината. Обслужването им е посредством подаване на заявка до организацията при запълване на обема им. Този вариант е удачен поради лесната достъпност на кошчетата на повече места и същевременно с това се осъществява и контрол.

Места за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори са и всички обекти на територията на общината, където се предлагат батерии и акумулатори. Лицата, които стопанисват такива обектите, са задължени да предвидят места за поставяне на специализирани съдове за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и да осигурят достъп до тях.

За по- добра ефикасност на системата е необходимо:

- Постепенно увеличаване на местата на разполагане на кошчетата;
- Провеждане ежегодно на разяснителни кампании;
- Засилване на контрола относно спазването на забраната за изхвърляне на тези видове отпадъци, извън регламентираните за целта места;

2.3 Масла и нефтопродукти

В Наредбата за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти задълженията на органите на местното самоуправление са:

- Определяне на местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината;
- Съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване.

Тук вариантите за определяне на местата за смяна на отработени масла са идентифициране и посочване на гражданите на всички оторизирани сервиси, къде в общината се извършва тази дейност. Необходимо е да бъде изготвен списък с местата и лицата, отговорни за дейността, който да бъде публично оповестен. Към местата за смяна на отработени моторни масла се включват, сервизите и бензиностанциите, отговарящи на изискванията на ЗУО или подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

- *Задължения на лицата притежаващи или извършващи дейности с отработени моторни масла*

Еднолични търговци и юридически лица, предлагащи за продажба моторни и трансмисионни масла, са задължени да поставят на подходящи и достъпни места в търговските си обекти списък на определените места за смяна на отработени моторни масла.

Всички лица, които извършват смяна на масла са задължени да сключват договор, с който се гарантира събирането и предаването на отработени масла или отпадъчни нефтопродукти за оползотворяване.

Лицата, които притежават отработени моторни масла и отпадъчни нефтопродукти, образувани от бита или стопанската им дейност, са длъжни да ги предават чрез приемо

-предавателен протокол за оползотворяване и/или обезвреждане на определените от община места или на лица, притежаващи съответното разрешение по чл. 35 от ЗУО или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда.

2.4. Негодни за употреба гуми

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (ИУГ) вменията отново същите изисквания както на по-горните специфични отпадъци, а именно определяне на места за събиране на ИУГ на територията на общината и съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване до предаването им за оползотворяване.

И тук вариантите са сключване на договор с организация по оползотворяване на ИУГ, за което е необходимо общината да разполага с площадка където да съхранява посочените отпадъци и/или сключване на договор с оторизирано лице, което експлоатира действаща площадка. Друг вариант е сключване на договор с оторизиран автосервиз за смяна на гуми, който вече има сключен договор с организация по оползотворяване или лице, притежаващо разрешителен документ по ЗУО за предаване на негодните за употреба гуми.

С оглед на гореизложените варианти, Община Средец разработва и осигурява прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба гуми (ИУГ) от физически лица с битов произход чрез:

1. Лицата, извършващи продажба или смяна на автомобилни гуми на крайни потребители на територията ѝ.
2. Събирателни пунктове, разположени на територията на общината.

➤ *Задължения на лицата притежаващи или извършващи дейности с негодни за употреба гуми*

Всички лица, които извършват продажба или смяна на автомобилни гуми са длъжни да приемат без заплащане от страна на крайните потребители излезли от употреба гуми (ИУГ), като за целта поставят на видно място в търговските обекти табла, съдържащи информация за местата, както и начина за приемане на излезлите от употреба автомобилни гуми.

Гражданите, едноличните търговци и юридическите лица са длъжни да предават излезлите от употреба гуми само на определените от Община Средец събирателни пунктове или на лица, притежаващи разрешителен документ по ЗУО за събиране и предаване на негодните за употреба гуми.

2.5. Излезли от употреба моторни превозни средства

Съгласно определените с Наредбата изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства (ИУМПС), основните задължения на местната администрация са:

- Определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУМПС на територията на общината.
- Организира дейностите по събирането на ИУМПС и предаването им в центрове за разкомплектоване, за което уведомява звеното „Пътна полиция“ при областната дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС.

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Община Средец разработва и осигурява прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба моторни превозни средства чрез сключване на договор с организация по оползотворяване на ИУМПС - „АУТОРЕК“ АД.

Подробно задължения на лицата притежавщи или извършващи дейности с ИУМПС са разписани в общинската наредба за управление на отпадъците, приета с Решение № 694/30.04.2014г.

**План за действие към
подпрограма за изпълнение задълженията на общината с оглед изграждане на системите за разделно събиране
на масово разпространени отпадъци**

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“

Оперативна цел - Изпълнение задълженията на общината относно съдействие при организиране на системите за разделното събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

Текущи индикатори – Увеличаване количеството разделно събрани и оползотворени МРО от територията на общината.

Целеви индикатор – Създадена е ефективна система с участието на всички задължени лица по схемите за МРО

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Осведомяване на обществеността за търговските обекти, в които се извършва приемане на ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС, ИУГ и отработени масла.		Общински бюджет	2016-2020	Прозрачност и информираност при управление на МРО	Създаден и публикуван на сайта на общината регистър/списък на обектите	Актуализиране и поддържане на списъка	Община Средец
Организиране на съвместни кампании с организацията по оползотворяване или други лица, с която има сключен договор общината за разясняване и предоставяне на информация относно разделно събиране и оползотворяване на МРО		-	2016-2020	Повишаване информираността на населението	брой на проведени информационни кампании	Увеличаване на количеството МРО предадени за оползотворяване	Община Средец, ООП, лица с които има сключен договор
Контрол за функционирането на схемите за разделно събиране на МРО в съответствие с правомощията на общинската администрация.		Общински бюджет	2016-2020	изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата	Община Средец,

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Водене на ежегодна отчетност за количествата на събрани и предадени за оползотворяване МРО от ООп или лица с които община има сключен договор.				Информационна обезпеченост във връзка с постигане на целите за рециклиране и оползотворяване	Увеличаване количествата на МРО предадени за оползотворяване	Създадена база данни МРО	ООп, лица с които има сключен договор

Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 3: „Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда“

Депонирането на отпадъците стои на най-ниското ниво в йерархията на управление на

отпадъците, въведена с европейското и с националното законодателство. Основна част от усилията на национално и местно ниво за подобряване управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- ползване на депа, отговарящи на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;
- чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличава дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- закриване и рекултивация на старите депа за отпадъци с преустановена експлоатация;
- последващи следексплоатационни грижи и мониторинг на закритите депа;
- предотвратяване на депонирането доколкото е възможно на опасни битови отпадъци чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци, включени в предходните подпрограми, имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

В настоящата подпрограма са включени допълнителни мерки от компетенциите на Община Средец, свързани с:

- 1) осигуряване на екологосъобразно депониране на остатъчните битови отпадъци на депо, отговарящо на всички нормативни изисквания.;
- 2) подобряване управлението на други потоци битови отпадъци извън обхванатите битови отпадъци от предходните подпрограми, целящи подобряване на тяхното разделно събиране и отклоняването им от депониране, най- вече опасните отпадъци от бита.;
- 3) Закриване и рекултивация на общинското депо за ТБО в град Средец, чиято експлоатация е преустановена през юли 2015 г., след изграждането на регионално депо Бургас;
- 4) Следексплоатационни грижи и мониторинг за закритото депо.

Като част от РСУО – регион Бургас, остатъчните битови отпадъци от Община Средец се депонират на новото регионално депо, което отговаря на европейските и националните изисквания за екологосъобразно обезвреждане на отпадъци. Изградената първа клетка е с капацитет 400 000 тона и период на експлоатация 5г. Следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България, на територията на регионалното депо ще се депонират само тези отпадъци, които не подлежат на оползотворяване, рециклиране или повторна употреба. Имайки предвид инсталациите, които са доставени на депото за сепариране и компостиране - експлоатационния живот на Клетка 1 може да бъде удължен от 6 до 7 години.

Що се отнася до отговорностите на общината относно старите общински сметища, в съответствие с решенията в проекти и заложените елементи на регионалната система за управление на отпадъците в регион Бургас от юли 2015г. е преустановена експлоатацията на общинско депо гр. Средец, и предстои да се извършат действия за неговата рекултивация. Общината е възложила изготвянето на проект за рекултивация на общинското депо, чиято реализация ще се извърши през периода на действие на програмата.

Други действия, които следва да се предприемат, са свързани със следексплоатационни грижи на закритото общинско депо. Това са дейностите по поддръжка на площадката на депото след неговото закриване, осъществяване на контрол и наблюдение на параметрите на околната среда (мониторинг) и отстраняване на евентуални отрицателни последици от въздействието на депото върху околната среда и човешкото здраве за определения от компетентните органи следексплоатационен период.

Необходимо е да се определи отговорността за последващия контрол и наблюдение на параметрите на околната среда в района на закритото депо за ТБО, съгласно изискванията на Наредба №6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Що се отнася до намаляване и предотвратяване на риска от депониране на опасни битови отпадъци, Община Средец изпълнява мерки за разделното им събиране в близост до генераторите по предварително определен график чрез мобилен пункт. Общината е сключила и договори за сътрудничество с фирми и организации за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, които съдържат опасни компоненти, като ИУМПС, батерии и акумулатори и ИУЕЕО, отпадъчни масла. Допълнителните мерки в подпрограмата целят подобряване и разширяване на обхвата на вече въведените мерки.

В подпрограмата са включени мерки свързани с развитие и повишаване на административния капацитет на Община Средец, което е пряко свързано с изпълнение на поставените цели за предотвратяване и намаляване на риска от депонираните отпадъци.

**План за действие към
подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци**

Стратегическа цел 3: „Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда“

Оперативна цел: Предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

Текущ индикатор - Остатъчните битови отпадъци се обезвреждат съобразно нормативните изисквания през целия период на Програмата

Целеви индикатор – към 2020 г. е стартирала реализация на проект за рекултивация на общинско депо за ТБО гр. Средец

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целиви	
Закриване и рекултивация на общинското депо гр. Средец		ПУДОС ОПОС	2020	Намаляване на риска за околната среда и човешкото здраве от депата с преустановена експлоатация	Одобрен проект за рекултивация. Осигурено финансиране за изпълнението на проекта	Етапи на възлагане и изпълнение на проекта за рекултивация	Община Средец,
Разработване на план за контрол и мониторинг след закриване на общинското депо гр. Средец, съгласно изискванията на <i>Наредба №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци</i>		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2018-2020	Определяне на минимални изисквания за наблюдение и контрол на параметрите на околната среда в района на закритото общинско депо	Изготвен и одобрен план за контрол и мониторинг	Изпълнение на плана за мониторинг и контрол	Община Средец
Провеждане на следексплоатационни грижи на депото и изпълнение на дейностите от плана за мониторинг.		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	След завършване на проекта за рекултивация	предотвратен е риска за околната среда	В ежегодния отчет за дейността на оператора са отчетени като изпълнени всички планирани дейности за следексплоатационни грижи за закритото депо		Община Средец, Оператор на депо
Актуализиране или сключване на нови договори за разделно събиране на опасни отпадъци от бита, вкл. МРО съдържащи опасни компоненти		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци	Сключен договор	Увеличаване на количествата разделно събрани опасни отпадъци (т/год.)	Община Средец
Увеличаване на административния		Общински	2016-2020	Подобряване	Брой служители	Ефективно прилагане	Община

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
капацитет относно изпълнение на нормативните изисквания при управлението на отпадъците.		бюджет		организацията при управление на отпадъците		на местната нормативна уредба	Средец

Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 4: „Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.“

Информирането и участието на обществеността е основен компонент от всяка програма за управление на отпадъците. Отпадъците са резултат от човешката дейност и без участието

на населението, основен генератор на битови отпадъци, дори и най-добре разработената

програма не може да постигне своите цели. От особена важност е да се повишава разбирането сред населението и бизнеса за йерархията при управление на отпадъците, т.е. за приоритетния ред на това как да се справяме с отпадъците, както и за отговорностите на всеки, който образува или допринася за образуването на отпадъци, включително и отговорността да покрива пълните разходи за своите действия.

Отчитайки всичко това, Община Средец осъзнава своята отговорност за повишаване на това разбиране. За целта една от стратегическите цели в настоящата Програма за

управление на отпадъците на Община Средец 2015-2020 г. е *Превръщане на*

обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците. Настоящата Подпрограма за информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците е насочена към постигане на тази стратегическа цел.

Включените в подпрограмата мерки имат хоризонтален характер. На практика мерките в подпрограмата подпомагат изпълнението и на мерките в другите подпрограми, а оттам допринасят за постигане и на останалите четири стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Средец.

Мерките са насочени към:

- ❖ Повишаване на ролята на обществеността в процеса на вземане на решения относно политиката за управление на отпадъците в Община Средец;
- ❖ Изграждане на информирано поведение и на обществени нагласи относно отпадъците и повишаване на участието на населението и бизнеса в предотвратяване на отпадъците и в разделното събиране на битовите и строителните отпадъци съобразно йерархията за управление на отпадъците.

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Предвидените в подпрограмата мерки включват публикуване и разпространение на актуална информация и провеждане на разяснителни кампании за:

- повишаване на информираността и разбирането сред населението и бизнеса

- за същността, принципите и йерархията за управление на отпадъците;

- за услугите по събиране, транспортиране и третиране на различните потоци отпадъци, предоставяни от общината;

- за задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци.

Планирани са също мерки, които чрез подходящи техники или схеми включват пряко гражданите в дейности за разделно събиране на различни потоци битови отпадъци. Специално внимание ще бъде обърнато на работата с децата в детските градини и училищата на територията на общината, предвид създаването у тях на устойчиви нагласи и поведение относно отпадъците. Друга група мерки е насочена към участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно политиката за отпадъците чрез допитвания, консултации, публични обсъждания.

Важна предпоставка за постигане на заложената цел са и част от предприетите до момента мерки, като провеждането на ежегодни национални кампании за почистване от отпадъци чрез участие на доброволци, ежегодният конкурс за общини „За чиста околна среда”, регулярните информационни кампании на организациите по оползотворяване.

В съответствие с възприетия подход за всички подпрограми, не са посочени финансови средства за мерките, които ще се изпълняват в рамките на обичайните средства, предвидени в общинския бюджет за съответните дейности.

**План за действие към
Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността
по въпросите за управление на отпадъците**

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността във ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците

Оперативна цел: Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците в Община Средец.

Текущи индикатори: Ежегодно нарастване на броя на домакинствата, административни сгради и търговски обекти, които участват в разделното събиране на отпадъците.

Целеви индикатор: през 2020 г. над 50% от домакинствата и над 70% от търг. обекти, произв., стоп. и админ. сгради участват в системите за разделно събиране на отпадъците.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целиви	
Информираност на обществеността и участието им в процеса на взимане на решения при приемане на общински нормативни актове, програми и документи в областта на отпадъците.		Общински бюджет	2016-2020	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно общинската политика за управление на отпадъците			Община Средец
Публикуване на годишни отчети за изпълнение на настоящата Програма за управление на отпадъците до 2020 г. на интернет страница на общината			ежегодно до 31 март	осигурена прозрачност при изпълнение на общинската политика за отпадъци			Община Средец
Публикуване на актуална информация за отпадъците и дейностите по управлението им на интернет страницата на общината		Общински бюджет	2016-2020	Осигурен достъп на населението до информация за управление на отпадъците в общината	Брой публикувани съобщения годишно	Поддържане на актуална информация за отпадъците	Община Средец
Провеждане на информационни и разяснителни кампании за различни възрастови и социални групи по въпроси,		Общински бюджет	2016-2020	Повишаване информираността на населението и бизнеса	брой проведени кампании	Увеличен брой на участниците в инф.	Община Средец

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

Дейности (мерки)	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
свързани с разделното събиране и рециклиране на отпадъци						кампании	
Участие в местни, национални и международни кампании за намаляване на отпадъците		общински бюджет, партньорски организации	2016-2020	ангажираност на населението и бизнеса в управлението на отпадъците в общината	Брой проведени кампании	Увеличаване броя на участващите в кампанията	Община Средец Организатор на кампанията
Въвеждане на наградни схеми за училищата и детските градини при провеждане на инициативи за разделно събрани отпадъци		отчисления по чл.64 ЗУО, общинския бюджет		повишаване на участието на младите хора в разделно събиране на отпадъците	Брой участващи ДГ и училища	количество разделно събрани отпадъци	Община Средец Директори на училища и ДГ

VI. Координация с други планове и програми

Общинската програма за управление на отпадъците 2015-2020г на Община Средец е

разработена в координация както с национални, така и с общински програмни документи, като разбира се са отразени спецификите, приоритетите и потребностите на общината в сферата на управление на отпадъците.

При разработване на Програмата са взети предвид основните изисквания произтичащи от националните програмни документи, в т.ч.:

- ❖ Националният план за управление на отпадъците 2014–2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците като част от него;
- ❖ Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.;
- ❖ Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за

периода 2011-2020 г.;

- ❖ Националният план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.

В Националният стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране са описани начините и мерките за достигане на целите, заложи в ЗУО за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци. Тези начини и мерки са заложи и в настоящата програма на местно ниво. За достигането им е разработена подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците.

Стратегическият план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България поставя мерките и начините на действие за изпълнение на целите, заложи в ЗУО за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, образувани от строителство и влагане на рециклирани материали в строителството. Подобни мерки и план за действие са разработени в Общинската програма на местно ниво. За изпълнението на мерките и целите е разработена подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци разрушаване на сгради.

Като елемент от системата за планиране развитието на общината за периода до 2020г., Програмата за управление на отпадъците на Община Средец е синхронизирана и съобразена с **общинският план за развитие на Община Средец за периода 2014 – 2020 г.**

Общинският план за развитие определя рамката за развитие в новия програмен период, като интегрира икономическите, социалните, екологичните и инфраструктурните аспекти

Програмата за управление на отпадъците на Община Средец 2015 – 2020 г.

на желаниа устойчив и балансиран растеж на територията на общината, като дефинира стратегически и специфични цели, приоритети и мерки.

Програмата за управление на отпадъците 2015-2020г. е в подкрепа на Цел 3 на ОПР

„Интегрирано развитие на общинската територия и нейното адекватно инфраструктурно осигуряване“ и *Мярка 4: „Развитие на инфраструктурата за подобряване на екологичната среда“*, където са предвидени дейности за закриване и рекултивация на общинско депо за ТБО гр. Средец; въвеждане на система за разделно събиране, вкл. отпадъци от опаковки, участие в регионалната система за управление на отпадъците, изграждане на площадка за компостиране на биоразградими отпадъци и провеждане на информационни кампании сред населението.

VII. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Средец за периода 2015-2020 г.

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на Община Средец е от ключово значение, с оглед проследяване на напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост

- предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.

Дейностите по прилагане изпълнението на общински планове и стратегии в областта на околната среда и управлението на отпадъците се извършват от служителите в Дирекция „Устройство на територията, строителство, екология и БКС“, включително за събиране и систематизиране на данните, анализ и оценка на напредъка в изпълнение на мерките, причините за неизпълнение или за изоставане в изпълнението. За целта главният експерт „Екология“ към дирекцията изготвя годишен доклад за напредъка по изпълнение на мерките и програмните цели.

Контролът върху изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява от Общинския съвет. За целта всяка година в срок до 31 март кметът на общината ще представя на Общинския съвет годишен доклад за изпълнение на програмата за предходната година. Годишните отчетни доклади за изпълнението на Програмата ще се публикуват и на интернет страницата на Община Средец с цел информиране на

обществеността.

Целта на контрола и отчитането на програмата е да се проследи ежегодно напредъка на изпълнение на поставените мерки и цели в програмата, евентуалните пречки за неизпълнението им, както и да бъдат взети навременни мерки при наличието на мерки, които не биха могли да се изпълнят поради финансови, нормативни и/или други причини.

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане. Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на Община Средец, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет.

Приложения:

1. Анализ и оценка на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците.
2. Анализ на отпадъците.
3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците.
4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците.
5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване.
6. Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците; планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите.
7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.
8. Анализ за информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците.
9. Прогнози за образуваните отпадъци.